

Canalisaziun Acletta vitg

Sanaziun dalla canalisaziun existenta auas piarsas ed aua tschuffa

Project e credit

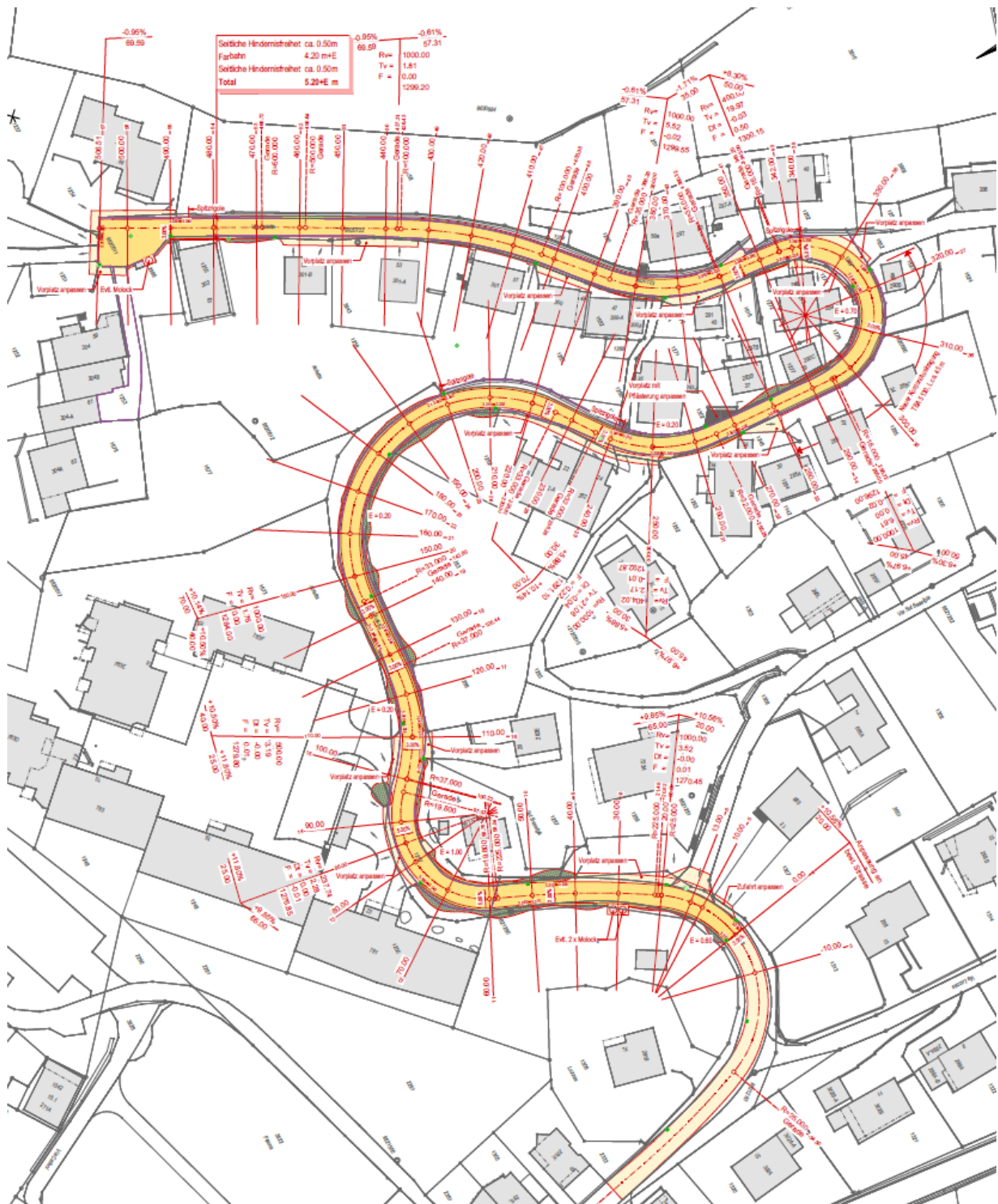
M E S S A D I

dalla suprastonza communal a al cussegl da vischnaunca

Preziau signur president
Preziadas signuras cusseglieras
Preziai signurs cussegliers

Gia tenor il plan general da canalisaziun dil onn 1972 ei il vischinadi d'Acletta colligiaus cun il conduct principal dil vitg che meina alla serenera a Raveras. Igl onn 2007 ha igl uffeci per la natira ed igl ambient dil Grischun approbau il concept general davart igl allontanament e la purificaziun dallas auas piarsas (Genereller Entwässerungsplan GEP). El rom dil GEP ei la canalisaziun publica ad Acletta vegnida controllada cun camera. Tenor quellas indicaziuns

sesanfla la canalisaziun buca en in aschi oreifer stan. Cunzun sil tschancun che vegn tangaus directamein dallas lavurs en connex cul project dalla via ei gia lu vegniu recumandau da preveder il remplazzament da quella enteifer 4 entochen 8 onns. Dapi quellas retschercas ein gia 13 onns spirai. Ina buna part da quella canalisaziun tanghescha il stradun cantunal. La via da colligiaziun cantunala ei sil tschancun denter igl Utoring ed il plaz da semenar ad Acletta en in fetg schliet stan. La cuvrida sco era la fundaziun ein donnegiadas considerablamein, aschia ch'igl uffeci da construcziun bassa dil Grischun ha decidiu da sanar il tschancun menziunau denter la sbuccada sura dalla Via Luzzas entochen alla fin dalla Via Acletta (via cantunala) inclusivamein il plaz da semenar. En quei connex prevedan medemamein la Corporaziun d'aua Spina da Vin, l'ovra electrica Repower AG e la Swisscom AG da sanar lur reits enteifer igl intschesch dalla via.

Plan 1: Situaziun sanaziun via cantunala

La sanaziun dalla via duei prevedentamein vegnir realisada en duas etappas duront ils onns 2020 e 2021. Aschibein las lavurs digl uffeci da construcziun bassa sco era las lavurs dils ulteriurs proprietaris da lingias da providiment tangheschan era la canalisaziun ed igl ulteriur spazi sper via. Per quei motiv eis ei ina necessitad che la vischnaunca sefatschenti cun ses stabiliments d'avertura e providiment, specialmein ils stabiliments dalla canalisaziun, las suschnas da rumians, la completaziun dall'illuminaziun publica e la reit pil providiment dall'illuminaziun.

Project dalla vischnaunca

Canalisaziun

Enteifer igl intschess pil project dalla via eis ei previu da remplazzar la canalisaziun d'aua tschuffa. Plinavon duein las auas schubras, leu nua che quei ei buca succediu a caschun dil project Acletta Ost, vegnir separadas. Leu nua che la canalisaziun d'aua schubra vegn tangada entras las lavurs vid il conduct pil providiment d'aua ed ulteriurs conducts resp. entras la via duei ella vegnir completada. En cumbinaziun cun quei project duessen las auas dil davos begl public vegnir colligiadas cun la canalisaziun d'aua schubra, aschia che tut l'aua dils begls ad Acletta fussen separadas. Cheutras engrevegiassen l'aua dils begls sco era l'aua dalla deflussiun dalla via cantunala buca pli la serenera a Raveras.

Illuminaziun publica

Cun caschun dallas lavurs da sanaziun dalla via vegnan sper la canalisaziun ed ils ulteriurs conducts da providiment era la reit da providiment per l'illuminaziun publica sanada e remplazzada. A caschun dalla midada dall'illuminaziun publica sin LED ein mo ils elements sur tiara ed il pilotadi vegni remplazzai resp. endrizzai da niev. Las lingias pil providiment electric ein da prender en mira da remplazzar cun la sanaziun fundamentala dallas vias (per exempel Via Sursilvana). Cun quella caschun duei l'illuminaziun ad Acletta vegnir completada cun treis cazzolas. Aschia eis ei pusseivel da megliar la situaziun el contuorn dalla surbaghegiada Utoring entochen tiel vitg vegl d'Acletta.

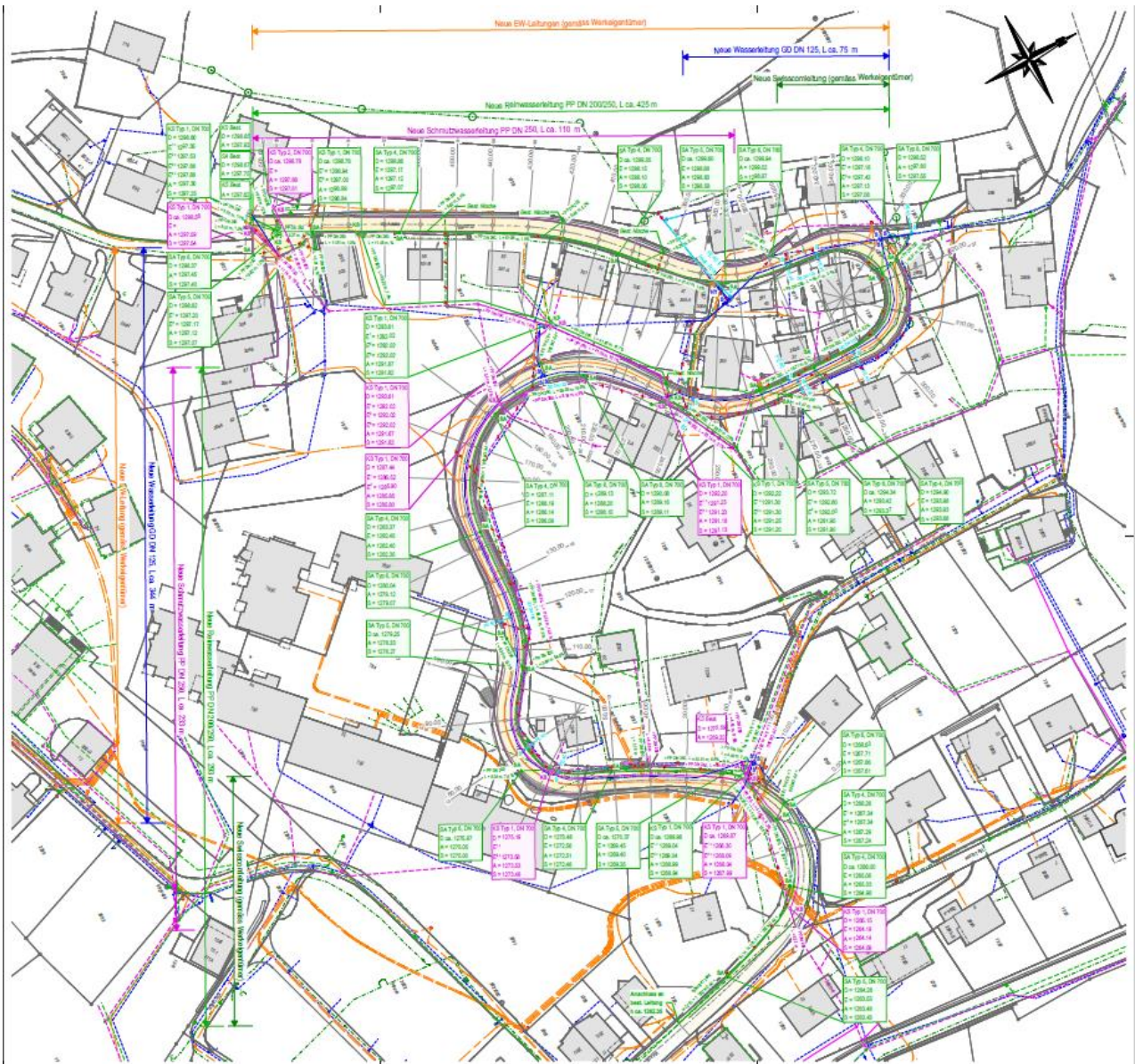
Economisaziun e dismessa da rumians

Sil tschancun dalla Via Acletta che vegn sanaus secattan oz dus posts da rimnada per rufids da casa. In da quels posts dispona ulteriuramein d'in container per la rimnada da veider. Las suschnas ein in schliet stan e stuessen vegnir remplazzadas. Il project per la sanaziun dalla Via Acletta porscha las sinergias necessarias per remplazzar il medem mument las suschnas cun molocs. Cunzun vegnan las lavurs da tratsch e contuorn dabien ad omisdus objects, damai che las lavurs san vegnir cumbinadas. Il concept davart ils molocs ei pér en lavur, denton vegn quei project buca a pregiudicar il concept sco tal.

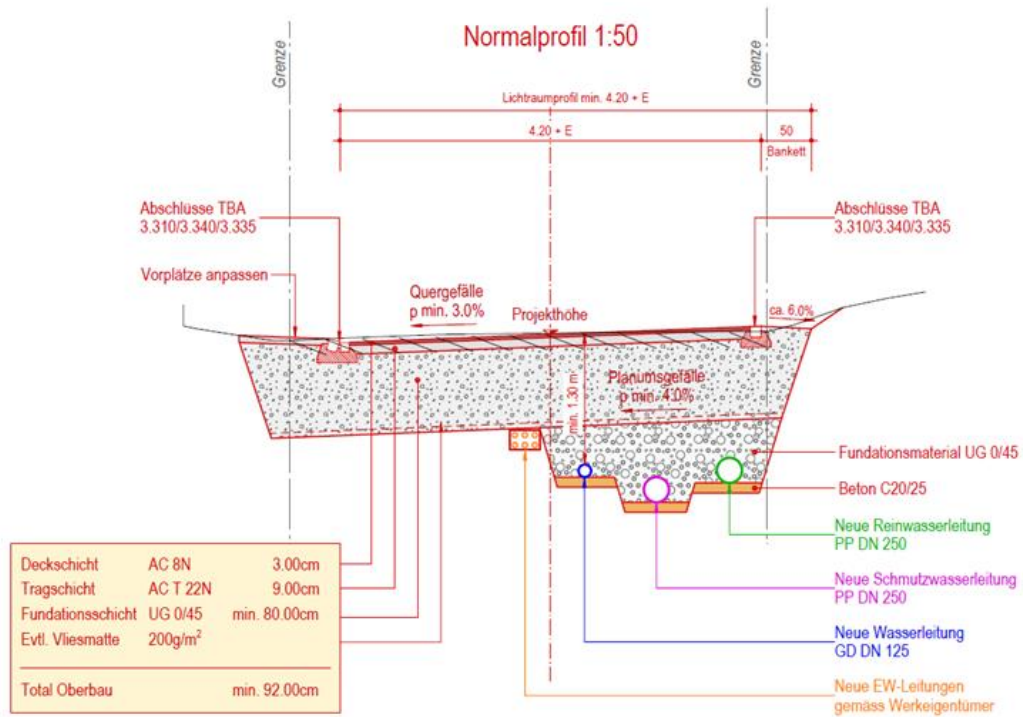
Etappaziun

Igl onn 2020 ei previu la realisaziun dalla part sut dalla via cantunala. Igl onn 2021 duei la davosa part dalla via atras il stretg dil vitg e la finiziun dallas lavurs vid il providiment d'aua succeder. Prevedentamein succedan igl onn 2022 aunc las lavurs vid la cuvrida fina dalla via. Cun la tiarza etappa ei la vischnaunca involvida mo agl ur.

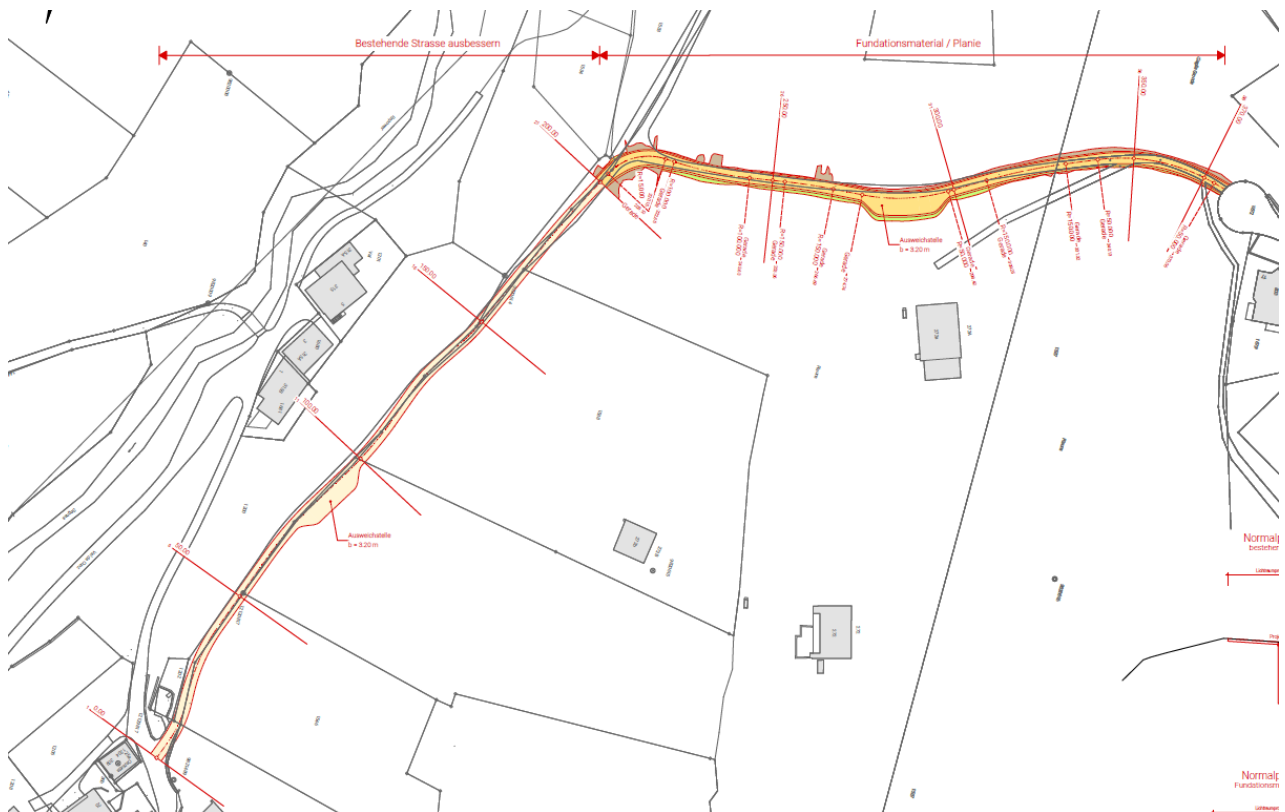
Per ch'igl access al vitg d'Acletta duront la lavurs da construcziun seigi adina garantius, preveda igl uffeci da construcziun bassa in sviament temporar sur Cuoz (plan 4).

Plan 2: Situaziun conducts

Plan 3: Profil normal via

Plan 4: Situaziun sviament provisorii

Cuosts

Ils cuosts pil project per la renovaziun dalla canalisaziun e la separaziun dallas auas piarsas secumponan sco suonda:

• Project, survigilanza ed administraziun (total incl. cumpart cantun e vischnaunca)	frs.	30'500.00
• Renovaziun lingias d'aua tschuffa	frs.	85'000.00
• Drenadis per liung dalla via	frs.	126'000.00
• Canalisaziun deflussiun aua da via	frs.	52'500.00
• Illuminaziun publica lavurs da tratsch	frs.	30'000.00
• Illuminaziun publica installaziuns e reit da provediment	frs.	46'000.00
• Rimnada da rumien incl. molocs	frs.	45'000.00
• Lubientschas e dretgs	frs.	3'000.00
• Taglia sin plivaleta	frs.	<u>32'200.00</u>

Total frs. **450'200.00**

Tenor decisiun digl uffeci da construcziun bassa duei il project vegnir partius en duas etappas. Las etappas vegnan realisadas ensemen cun la sanaziun dalla via cantunala:

- emprema etappa 2020	frs.	250'000.00
- secunda etappa 2021	frs.	200'200.00

Contribuziuns cantunalas

Cantun e confederaziun pagan neginas contribuziuns per projects digl allontanament e la purificaziun dallas auas piarsas. Excepiu ein projects da sereneras nua ch'ei vegn endrizzau systems da purificaziun (sereneras) cun in quart scalem (microorganismes) ni pli aults.

Sco menziunau meina il cantun l'aua da deflussiun dalla via en la canalisaziun d'aua schubra. Il cantun ei a basa dalla lescha da vias cantunala obligaus da separticipar en proporziun dil quantum d'aua vid ils cuosts da construcziun per la canalisaziun d'aua schubra.

Igl inschignier ha calculau las surfatschas relevantas pigl allontanament dall'aua da plievgia e drenadi e per la repartiziun dils cuosts denter cantun e vischnaunca. Ordlunder resultan suandontas cumparts:

Cuosts suttamess allas contribuziuns cantunalas per la canalisaziun d'aua schubra	frs.	140'000.00
Cumpart vischnaunca 60.0 %	frs.	84'000.00
Cumpart cantun 40.0 %	frs.	56'000.00

La risposta digl uffeci da construcziun bassa ei aunc pendent. El ha denton mess en mira las contribuziuns tenor la calculaziun digl inschignier.

Finanziaziun

Las investiziuns totalas en la dimensiun da frs. 450'200.00 vegnan finanziadas suandontamein:

Cumpart finanziaziun speciala canalisaziun entras la vischnaunca	frs.	264'000.00
Cumpart cantun en connex cun la deflussiun dalla via	frs.	56'000.00
Cumpart cuosts per l'illuminaziun publica	frs.	81'800.00
Cumpart cuosts per molocs	frs.	48'400.00

La summa restonta per la vischnaunca vid la canalisaziun da frs. 264'000.-- vegn adossada al cto. 7201.5032.22 dil quen d'investiziun.

Ils cuosts per l'illuminaziun publica duein vegnir adossai al cto. 6150.3111.00 dil quen da gudogn e sperdita. Per quellas lavurs manca ina posiziun el preventiv. Consequentamein basegna ei per quellas lavurs in credit posterius tiel preventiv. La summa vegn analog alla via etappada ed ei consequentamein era da risguardar proporziunalmein el preventiv pigl onn da quen 2021.

Ils cuosts pils molocs ella dimensiun da frs. 48'400.-- san el senn dallas investiziuns previdas en connex cul concept vegnir adossai al cto. 7301.5043.02 dil quen d'investiziun.

Ponderaziuns finalas

Grazia alla sanaziun dalla via cantunala sedat la pusseivladad da cumbinar la sanaziun dalla canalisaziun existenta sco era da remplazzar la reit da providiment per l'illuminaziun publica e da completar l'illuminaziun ad Acletta cun treis cazzolas novas. Ulteriuramein eis ei pusseivel da nezegiar optimalmein sinergias en connex cun la sanaziun dils posts da rimnada da rumians entras remplazzar quels cun molocs. La pusseivladad da saver nezegiar pliras sinergias lubescha resp. oblighescha quasi la vischnaunca da realisar quellas investiziuns.

Proposta

Sin fundament dallas ponderaziuns suramenziunadas

propo na

la suprastonza communal al cussegl da vischaunca:

1. d'approbar il project per la sanaziun e completaziun dalla canalisaziun ad Acletta cun incorporar il remplazzament dalla reit da providiment e la completaziun dall'illuminaziun publica e cun provider las piazzas da rimnada ad Acletta cun molocs el senn dil concept previu;
2. da conceder per quei project in credit net da frs. 394'000.--;
 - a) frs. 264'000.-- per la sanaziun e completaziun dalla canalisaziun
 - b) frs. 81'800.-- per la sanaziun e completaziun dall'illuminaziun publica
 - c) frs. 48'400.-- per la renovaziun dils posts per la rimnada da rumians
3. da suttametter quella damonda da credit el senn dallas prescripziuns digl art. 21 lit. c dalla constituziun communal al referendum facultativ.

Suprastonza communal Disentis/Mustér
Il president:

Il canzlist:

Robert Cajacob

Andri Hendry

Disentis/Mustér, ils 10 da fevrer 2020